

Börtönújság

2016.
február
megjelenik
kéthavonta

CXIX. (119.) évfolyam

Alapítva: 1898

Jó tett
helyébe...

6-7.

2015-ben a fogvatartottak közel száz alkalommal vettek részt önkéntes jóvátételi programon, amelyeken munkájukat, tudásukat, esetleg pénzüket ajánlották fel a megsértett kinti közösség szimbolikus kiengesztelésére. Összegyűjtöttük a felajánlásokat, amelyek dicséretesen nagy terjedelmet vettek igénybe.

Tisztelt Olvasók!

A reintegráció – a társadalomba való sikeres visszatérés – legfontosabb elemei a munkavégzés, az oktatás-képzés és a jóvátételi programok. A magyar börtönökben szerencsére mindháromra bőven van példa és lehetőség: a büntetés-végrehajtás egyre jobb és több lehetőséget biztosít e téren, és a fogvatartottak is egyre nagyobb számban vesznek részt a programokon.

A váci börtönrádió két évvel ezelőtti elindulása után most a Fővárosi Bv. Intézetben megszólal a női fogvatartottak által szerkesztett HESSZ FM, és indul a győri börtönrádió is. Lezárult a lapunkban indított Országos Műveltségi Vetélkedő első évada, és eredményt is hirdettünk. Aki kíváncsi a nyertesekre, az lapozzon bele az újságba. A kvíz folytatódik, a második évfolyam első kérdéssorát az újság szokásos oldalán találják.

Jó olvasást, kellemes időtöltést kíván a szerkesztőség!

Kvíz
eredményhirdetés

2

Börtönrádió
a Fővárosiban és
Győrben is

7

**Tanulási
lehetőségek**
a börtönökben

8

**Országos
kvízzjáték**
II. évfolyam,
első forduló

12

Egri versenyző nyerte a műveltségi vetélkedőt

A Börtönújság legutóbbi számában lezárult a hatfordulós I. Országos Műveltségi Vetélkedő első évada. A díjakat Tökölön adták át január 27-én, ahol értékes nyereményeket vehettek át a nyertesek, de jutalmazták a legaktívabb intézetet is.

A versenyen 379 fogvatartott vett részt.

A BVOP Fogvatartási Ügyek Szolgálatá által 2015-ben meghirdetett „Aktív hétköznapok” pályázatán az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet egy műveltségi vetélkedő ötletével nyert.

A Börtönújság olvasói az újság legutóbbi hat lapszámában találkoztak az alkalmanként tízkérdéses műveltségi teszttel. A válaszadáshoz a fogvatartottak használhatták a könyvtárakat is, és erre szükség is lehetett, hiszen a kérdések között irodalmi, történelmi, és általános műveltségi témák egyaránt szerepeltek. Így például a „Kinek az érdekeit képviseli az UNICEF?”, vagy a „Milyen ételt neveztek el a Fekete gyémántok írójáról?” kérdésekre is kerestük a választ.

Első helyezett lett Ökrös Beáta (Heves Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet). A második helyezettnek járó elismerést megosztva kapta Izsó Gergely és Sturcz Balázs (Fiatalkorúak Bv. Intézete), míg a képzeletbeli bronzérmes Cseri Magdolna (Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet) érdemelte ki.

A Heves Megyei Bv. Intézet megnyerte a műveltségi vetélkedő vándorkupáját, melyet a II. Országos Műveltségi Vetélkedő zárásáig birtokolhat.

Az első három helyezett könyvjutalomban részesült és egy-egy oklevéllel gazdagodott. A részt vevő tíz intézet közül hetven játékkal a legaktívabb a Márianosztrai Fegyház és Börtön volt. Az okleveleket és a díjakat Ambrus Lajos bv. alezredes, állampusztai parancsnokhelyettes adta át a nyerteseknek. Minden versenyben részt vevő fogvatartottnak gratulálunk!

A kvízzjáték a Börtönújság 2016. évi számaiban folytatódik, amelyhez jó versengést kívánunk!

Műveltségi vetélkedő és szavalóverseny Zalaegerszegen

Januárban tizenhatan vállalkoztak Zalaegerszegen arra, hogy kitöltse a 130 kérdésből álló feladatsort, amely széles körben mérte fel az ismereteket: sport, tudomány, technika és egyéb érdekességek is a témák között szerepeltek. A tesztek kitöltése senkinek nem okozott gondot, szívesen csillogtatták meg tudásukat a zalaiak. Az első három helyezett jutalomban részesült.

Január 22-én ünnepeljük a Magyar Kultúra Napját, amelyet a zalaiak szavalóversennyel ünnepeltek meg. (E napon Kölcsey Ferenc Himnuszának születésére emlékezünk.) A megmérettetésen húsz fogvatartott vett részt. A versenyt megelőzően a fogvatartottak beszélgettek Kölcsey Ferenc életéről és a Himnusz keletkezésének körülményeiről is.

Értékes nyereményeket vehettek át a nyertesek

A szolnoki intézetben kvízzjátékkal, csendélet-készítéssel és könyvismeret-tetéssel köszöntötték a Magyar Kultúra Napját. A fogvatartottak a kvízzjátékra a Rendezett Jövőért Egyesület és az intézet közös pályázatán elnyert

könyvekből készültek fel. Az intézet és az alapítvány a Liget Műhely Alapítvány kiadványpályázatán nyert száznegyvenötezer forint értékben könyveket, amelyek a börtön könyvtárának kínálatát gazdagítják.

Kovács László sivatagi élményei

Először egy évvel ezelőtt járt a balassagyarmati börtönben X-Laci (Kovács László) extrém sportoló, akkor a maláj dzsungelben szerzett élményeiről mesélt. Mostani látogatásakor arról beszélt, hogy az „üres négyzetben” járva, a Rud Al Khali sivatagban hogyan csinálta végig a túlélő expedícióját, 400 km-t gyalogolva. Az Arab-félszigeten található sivatag a világ legnagyobb összefüggő homoksivataga, ahol a szélsőséges hőmérsékletben, fullasztó száraz levegőben kellett helytállnia. A sikeres expedícióról elmondta, hogy az akadályok leküzdése csak kellő önismeret mellett, pánikmentes gondolkodással és profi felkészüléssel sikerülhetett.

Kovács László Balassagyarmaton nőtt fel. Extrém vállalkozásaira a természet szeretete, a sport iránti elkötelezettség, az egészséges életmód, a kitartás, az erő, az önismeret, és az ősi ösztönök előhívása sarkallja.

Fogvatartottak írták

A Nap

Még hűvös van és rég fázom.

Még fagyott a szív és rideg az álom.

Lassan lehajtom a fejem és magányomban fekszem az ágyon.

Vágyom a reggelt egy pillantás a Napra, boldogság fog el egy pillanatra.

Sugara mosolyként olvadásra készíti a szívem.

Szépsége nem az enyém, de tiszta szívből

sokszor csillogását magamnak érzem.

Az éjszaka gyermekeként már vágyom a Napra.

Szívem tengerén arany hidat építsen egy apró pillanatra.

Éléget, szétmorzsol, de rálépek az útra.

Olyan masszíván, de nyújtom felé kezem, hadd éjjen, fájjon,

de egyszer elérem, el nem engedem.

B.B.

Adjatok új esélyt magatoknak

A szegedi börtönből érkezett szerkesztőségünkhöz ez a tanulásra buzdító levél. Mit is mondhatnánk, mi sem mondhattuk volna szebben...

Nos, a TÁMOP 2.1.6 számú, „Újra tanulok” kiemelt projekt keretében sikeresen elvégeztem az Edutus Főiskola által szervezett általános technikai és szerelési ismeretek képzést. Az oktatás során az elektronikai műszerész szakmából nagyon sok olyan dolgot sajátítottam el mind elméletben, mind gyakorlatban, amellyel jó eséllyel mehetek munkát keresni. Ez a szakmaképzés segít a szabadulást követően a társadalomba visszailleszkedni, úgymond „reintegrálódni”. Szabadságvesztésem alatt immár a második szakmát sajátítottam el a Szegedi Fegyház és Börtön támogatásával, előbb a targoncavezetést is megtanultam. Tehát arra kérem sorstársaimat, hogy ha van lehetőség szakmaképzésre, jelentkeztek rá, végezzék el, adjatok új esélyt magatoknak azzal, hogy egy olyan szakma birtokosai lehessetek, mellyel el is tudtok majd helyezkedni.

Mr. Bosco – Lendvai Bátor Zsolt

Szakmaképzés Vácon

Kőművesek és könyvkötők lesznek

Reméljük, a levél sokakat buzdít tanulásra. Azoknak a váci fogvatartottaknak, akik csatlakoznának a börtönben tanulók egyre népesebb táborához, egy újabb lehetőséget kínál a bv. intézet: az Európai Üzleti Polytechnikum és a Váci Fegyház és Börtön újra elindította a kőműves és hidegburkoló tanfolyamot. Az elméleti oktatás 28 fogvatartott részvételével már megkezdődött. A jelentkezés feltétele általános iskolai bizonyítvány volt, ennek megfelelően a kétéves képzésre jelentkező elítéltek – vizsgamunkájukat követően – szakmunkás-bizonyítványt szerezhetnek. A programban korábban résztvevők magasra tették a mércét, és a gyakorlatban is kiválóan helyálltak, amikor tavaly közreműködtek az intézet felújításában.

A váciak – Magyarországon egyedülálló módon – OKJ-s képzést adó könyvkötő és nyomtatvány-feldolgozó tanfolyamon is részt vehetnek a Duna-Mix Kft. jóvoltából. A kétéves képzésben 23 elítélt kezdte meg tanulmányait, az oktatás hétfőtől péntekig, munkaidő után, az elítéltek szabadidejének terhére tart az intézet üzemében.

A kft. évek alatt kibővült technológiai palettáját kihasználva a végzettséggel betölthető munkakörök között szerepelhet a kézi és a gépi könyvkötő, az egyenesvágógép-kezelő, a hajtogatógép-kezelő, és a fóliázó is, a tanfolyam elvégzését követően a résztvevők pedig rendelkeznek majd a szükséges ismeretekkel például a használt, illetve hibás könyvek javításához, újrakötéséhez, a kasírozási műveletek elvégzéséhez, vagy a különböző díszmappák, dobozok elkészítéséhez is.

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának lapja

Felelős kiadó: Csóti András bv. altábornagy, országos parancsnok • Főszerkesztő: Szalai Tímea

Felelős szerkesztő: Mészáros Zita • Fotó: Apró Andrea és archív

A szerkesztőség elérhetőségei

Cím: BVOP Kommunikációs Főosztály, 1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: +36/1/301-8424, -25 • E-mail: sajto@bv.gov.hu • Nyomdai előkészítés: Barta Gabriella

Nyomda: Duna-Mix Kft., 2600 Vác, Barabás M. u. 1.

Diplomás teológusok

A Budapesti Fegyház és Börtön nagy lépést tett az oktatás terén: a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskolával együttműködésben, az alap- és középfokú oktatás mellett az idei tanévben elkezdődött a felsőfokú képzés is. Tizenhat fogvatartott tett sikeres felvételi vizsgát, akik a levelező oktatás keretében

megkezdhetik felsőfokú teológiai tanulmányaikat az intézetben.

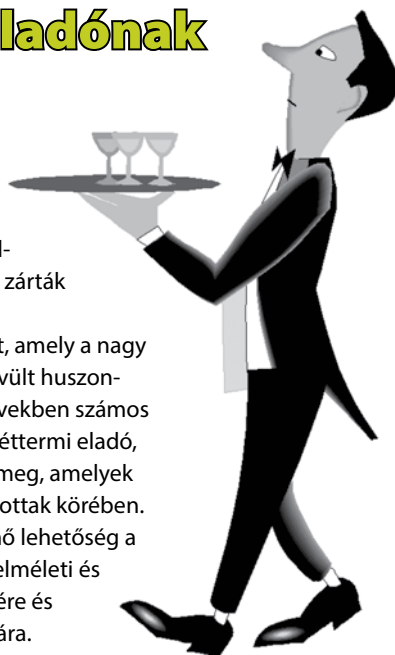
A BFB-ben „dübörög” az oktatás, az alapfokú képzésbe a fogvatartottak kétharmada kapcsolódott be, gimnáziumi oktatásban hetvenen, a szakmaképzéseken száztizenhatan vesznek részt.

Együttműködési megállapodást kötött a Gál Ferenc Főiskola és a szegedi bv. intézet. A börtön rendszeres helyszíne a teológus hallgatók papi szemnáriumainak és az elítéltek egyházi rendezvényeire is bejárnak a hallgatók. A főiskola ezen túl az oktatás területén is segíti az elítéltek reintegrációját, hogy szabadulás után minél könnyebben visszatáljanak a kinti életbe.

Vendéglátó eladónak tanulnak

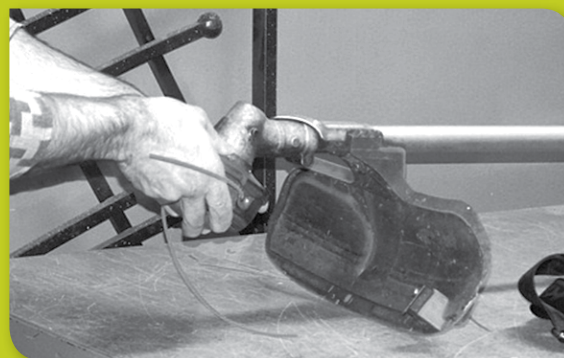
A Pálhalmi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet mélykúti aleggységében tavaly januárban elindult OKJ-s szakmaképzés a fél-idejéhez érkezett, huszonnégyen zárták sikerrel az első évet.

Az osztály tavaly húsz fővel indult, amely a nagy érdeklődésnek köszönhetően bővült huszonnégy főre. Pálhalmán az utóbbi években számos vendéglátóipari képzés (pl. gyorséttermi eladó, vendéglátó eladó) valósulhatott meg, amelyek mindegyike népszerű a fogvatartottak körében. Ez a két éves OKJ-s képzés is kitűnő lehetőség a munkaerőpiacon is használható elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzésére és egy piacképes szakma elsajátítására.

Cipőfelsőrész-készítők Egerben

Hatvanórás cipőfelsőrész-készítő tanfolyamon vehetett részt tizenhét elítelt nő a Heves Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben, az Ipoly Cipőgyár Kft. szervezésében. Az oktatáson a résztvevők a cipőfelsőrész-készítés alapfogalmaival ismerkedtek, a gyakorlati órákon pedig gépismereti tapasztalatokra is szert tehetek, és kipróbálhatták a serfoló-, kapcsoló-, ringlizó-, valamint a tűzőgépek több típusát. A február 5-i záróvizsgán tizenheten tettek sikeres vizsgát, közülük négyen kiváló eredménnyel. A megmérettetés egy írásbeli tesztből, valamint gyakorlati vizsgából állt. A résztvevők a tanfolyam elvégzéséről tanúsítványt vehettek át.

Jól vizsgáztak a tiszalöki kiscgépezők

Kiscgépező szakmai képzésben vettek részt a tiszalöki börtön elítélte, amelynek végén tizenhárman teljesítették sikeresen a szakma képzési követelményeit. Az elítéltek elméleti és gyakorlati tudást szereztek a munkavédelmi, a munkabiztonsági és környezetvédelmi, az elektronikai és érintésvédelmi, valamint a gépkezelési ismeretekből egyaránt. A képzésen az elektromos kiscgépek, a fűnyíró, a fűkasza, a komposztaprító, a betonkeverő, az aggregátor és a sövényvágó magabiztos használatát tanulták meg a résztvevők.

Targoncás tanfolyam Sopronkőhidán

A sikeres felkészítő képzést követően hat sopronkőhidai fogvatartott szerzett OKJ-s targoncavezetői jogosítványt. A Sopronkőhidai Ipari és Szolgáltató Kft.-nél dolgozó fogvatartottak oktatását a Soproni Szakképzési Centrum Vas- és Villamosipari Szakképző Iskola és Gimnázium bonyolította le. A sikeres vizsgák után az elítéltek átvehették az építő- és anyagmozgató gépkezelő végzettségről szóló bizonyítványt és jogosítványt.

Jobb agyféltekés rajzolás Márianosztrán

A jobb agyféltekés rajzolás több mint pusztán időöltés, ez a módszer egy másfajta látás- és gondolkodásmódba avat be. A szakemberek szerint ez a fajta rajzolás oldja a félelmet, a stresszt, és az önértékelési problémák feloldásában is segíthet. A módszer több börtön után most megérkezett Márianosztrára is. Nemrégiben tizenhárom fogvatartott vállalta önként, hogy szabadidejében rajzlap mellé ül és ceruzát vesz a kezébe. – Amikor rajzolsz, megáll az idő. A zárkában is sokat rajzolgotok, csak úgy, a magam kedvére. Így pihenek és meg is nyugtat. Szívesen jövök a foglalkozásokra is. Közben zenét hallgatunk és beszélgetünk is egy kicsit. Nagyon meglepődtem, amikor láttam saját magam fejlődését. Jobban tudok figyelni a részletekre. A rajzokat haza szoktam küldeni. Örülnek neki otthon – foglalta össze élményeit egy, a tanfolyamon részt vevő fogvatartott.

Válaszd az egészséget, döntsd jól!

Kábítószer-prevenációs programsorozat zajlott le a tiszalóki intézetben, amely sporttal, versenyekkel, szűrésekkel és klubfoglalkozásokkal hívta fel a figyelmet az egészségtelen életmód veszélyeire. A programot a Fortis Alapítvány szervezte meg abból a forrásból, amelyet az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet pályázatán nyertek el. A programok között voltak klubfoglalkozások, amelyeken elsődleges cél volt a tájékoztatás és a felvilágosítás. Népszerű volt a sportvetélkedő, amely nemcsak fizikai akadályok elé állította a versenyzőt, hanem megmozgatta a koncentrációs képességét, figyelmét és a türelmét is. Az egészségnapon szűrővizsgálatokra került sor, amelyen mérték a résztvevők BMI indexét, testzsír és testtömeg arányát. A CO szint mérésekor, amelyen a dohányzás következtében a tüdőben lerakódott káros anyagokat mérték, kiderült, hogy a résztvevők többsége hosszú évek óta erős dohányos. A program keretében nyílt meg a plakátkiállítás, amely plakátversennyel zárult. A verseny témája az egészséges életmód volt, amelyre 42 plakátot készítettek a fogvatartottak. A pályázat lehetőséget biztosított eszközbeszerzésre is, így gimnasztikai és stresszlabdákkal, testelemző mérlegekkel, dinamikus ülőpárnákkal, társasjátékokkal és pingpongasztallal gazdagodott a tiszalóki intézet.

Kommunikáció és önismeret, hölgyeknek

Még tavaly zajlott le az a kommunikációs és önismereti képzés, amelyet a Magdolna Klub a „Nőknek nőkért” című projekt keretében tartottak meg a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet II., Gyorskocsi utcai objektumában. A több mint három hónapon át futó projekt célja a társadalmilag sérülékeny célcsoporthoz tartozó nők támogatása, önbecsülésük, képességeik és érdekérvényesítési képességük növelése volt. A képzés a kommunikációs és önismereti készségek fejlesztésén keresztül érte el célját. A résztvevők betekintést nyertek a kommunikáció, a pszichológia és szociálpszichológia alapjaiba, emellett elsajátíthatták a konfliktuskezelés, a meggyőzés és az érvelés technikáit is. A Váltó-sáv Alapítvány jóvoltából megvalósult képzésen tizenöten vettek részt.

Kutyaterápia Egerben

A Heves Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet fogvatartottjai a Mondj Mancsot Egyesületnek köszönhetően vehettek részt kutyaterápiás foglalkozásokon. A projekt időtartama alatt heti egy alkalommal öt kutyát vitt a Mondj Mancsot Egyesület az egri börtönbe, ahol az elítéltek megismerkedhettek a kutyanevelés alapjaival és a kutya-ember kommunikáció sajátosságaival. A kutyaterápia azért sikeres a világ börtöneiben, mert a tanulási folyamat alatt szoros, bensőséges kapcsolat alakul ki a kutya és a kiképző gazda között, a fogvatartottak megtanulnak szelíden bánni egy rájuk bízott élőlényel, félretéve minden agressziót.

Fogvatartotti munkával készül a NATO-drót

A próbaüzem után megkezdődött az ideiglenes biztonsági határzár építéséhez alkalmas dróthenger gyártása a Márianosztrai Fegyház és Börtönben. A NATO-drótot Magyarországon egyedülként a büntetés-végrehajtáshoz tartozó Nostra Kft. gyártja, a Kft. üzemében fogvatartottak állítják elő a határzárhoz szükséges drótokat.

Jó tett helyébe...

A reintegráció egyik fontos eleme a jóvátételi munka, amely során az elítéltek – ha szimbolikusan is – visszaadhatnak valamit a társadalom tagjainak, akiktől korábban elvettek. 2015-ben a magyarországi fogvatartottak közel száz alkalommal vettek részt jóvátételi programon, amelyeken munkájukat, tudásukat, esetleg pénzüket ajánlották fel a megsértett közösség szimbolikus kiengesztelésére.

Városszépítés

Tavasszal a tiszalökiek több alkalommal is megtisztították a Tisza-partot, így készítették elő a nyári időszakra a kirándulóhelyeket. Az állampusztai börtön fogvatartottjai évente két-három alkalommal teszik rendbe Harta temetőjét, ők takarítják az utakat és a régi, hozzátartozó nélküli sírokat is. A szombathelyi elítéltek rendszeresen rendbe teszik a parkokat, a patakpartot és az árkokat. Győrben évek óta működik a „Mebántam, jóvátennem” elnevezésű program: összegyűjtötték a szemetet, eltakarították az árvízi védekezésben használt homokzsákokat és megtisztították a nádorvárosi temetőt az őszi levelektől. Szolnokon a fogvatartottak a város parkjait, emlékműveit és az intézet környezetét takarították rendszeresen. Gyulán egyenesen a várban végeztek resztoratív munkát az elítéltek, a „házi és kerti praktikák” foglalkozásokon tanultakat a város több helyszínén is hasznosították. Tavaly is sok intézet csatlakozott a „TeSzedd – önkéntesen a tiszta Magyarorszáგért” elnevezésű szemégyűjtő programhoz. A kecskemétiiek a szemetet gyűjtötték össze a fülöpszállási vasútvonal mentén, a börtön környékén és a szabadidőparkban. A debreceni fogvatartottak a Hortobágyi Nemzeti Park területén két kisteherautónyi, a baracskaikak a 7-es számú főút mentén 140 zsák szemetet szedtek össze. A veszprémiek egy kirándulóhelyet, a győri elítéltek az ikrényi autópálya-felhajtó melletti elhanyagolt területet szépítették meg. A Csillagbörtön elítéltejei Algyő külterületein, a vasútállomás környékén, a Tisza partján és a szabadidőközponthoz vezető úton szedték össze az eldobált szemetet. A Budapesti Fegyház és Börtön lakói a Föld Napja alkalmából tisztították meg Kőbánya egy részét az illegálisan lerakott hulladéktól. Az egri intézet „Börtön a Városért” nevű programjában legalább havonta egyszer segítenek a

fogvatartottak, így rendbe tették a nemzeti ünnepek előtt a megemlékezések helyszíneit, ősszel a virágültetésben segítettek, télen pedig a járdák tisztántartásában vették ki a részüket. A baracskaikak a „Szeretethíd” program során a kápolnásnyéki zsidó temetőt tisztították meg, később a 7-es főút mellett szedték össze a szemetet. A páhalmai és a szekszárdi börtön lakói a civilekkel együtt dolgoztak a település megtisztításán. A váci rabok a Duna-partot, a köztereket és a váci rabtemetőt tették rendbe. A sátoraljaújhelyi elítéltek a Hősök temetőjének gondozásában vették ki a részüket, a területrendezéstől a fejfák felújításáig.

Önkéntes munka

Az elítéltek szívesen ajánlják fel segítségüket iskoláknak, óvodáknak, de az egyes intézmények is gyakran felkeresik a börtönöket, hogy a fogvatartottak segítségét kérjék. A szakmaképzésben részt vevő elítéltek a vizsgamunkáikat is előszeretettel ajánlják fel a közintézmények, önkormányzatok részére. Az állampusztai börtön szobafestő szakmát tanuló fogvatartottjai Szeliden segítettek egy épület felújításában, az adventi időszakban pedig Hartán feldíszítették a falu karácsonyfáját. Madárodúkat készítettek a faipari szerelés tanfolyamon végzett szegedi fogvatartottak, amelyeket a városnak ajándékoztak, így azok kikerülhettek a parkokba, téli menedéket nyújtva az énekesmadaraknak. A balassagyarmatiak munkájával egy óvoda kapott új járólapot, Márianosztrán a TÁMOP 5.6.3 projekt keretében egy általános iskola tornatermét festették ki az elítéltek. A debreceni és veszprémi fogvatartottak óvodák udvarain végeztek jóvátételi munkákat, a homokozók felújításától a virágágyások felásásáig

sokféle segítséget nyújtottak az intézményeknek. Szombathelyen egy szakközépiskola tornapályáján, majd a gyepmesteri telepen irtották a gyomokat, valamint egy új kerítést is építettek a telep köré a fogvatartottak. Tökölön a plébániakeretet tették rendbe az elítéltek, Nyíregyházán a bíróság épületének felújításában segítettek. Egy általános iskola nehéz falitábláit juttatták el az osztálytermekbe, és egy gyermekotthon játszótérét is korszerűsítették a győri fogvatartottak, míg a sátoraljaújhelyi börtön kreatív műhelyében egy korábban megrongált Rákóczi Ferenc emléktábla pontos mását készítették el, majd helyezték vissza a kijavított alapra. Egerben egy fiatal építészcsapat ötlete alapján egy különleges új közösségi tér jött létre egy romos házból, a felújításból a börtön férfi elítélte is kivették a részüket. *Angelico atya* és a szombathelyi intézet néhány tehetséges fogvatartottjának áldozatos munkájával újult meg a szombathelyi mentőállomás gyermekügyeleti várója. A helyiséget elítéltek újították fel jóvátétel keretében, majd a gyermekváró falai dr. *Stift Zoltánnak*, azaz Angelico atyának képeivel szépültek meg. A grafikák – az atya irányításával és folyamatos jelenlétében – fogvatartotti munkával keltek életre.

Adomány a börtönből

Balassagyarmaton az év elején egy gyermekotthon lakói számára adakoztak, immár harmadszor: keresményükből több mint 150 ezer forintot gyűjtöttek össze a fogvatartottak, amelyet zenés műsor keretében adtak át a gyermekotthon részére.

Karácsonyra pedig újra több mint százezer forintot gyűjtöttek össze a városi kórház gyermekosztályának.

A váci fogvatartottak a hajléktalanok átmeneti szállásának adományoztak a munkadíjukból vásárolt konzerveket, közel százezer forint értékben. A kalocsai fogvatartottak énekkara rendszeresen fellép a város ünnepein.

A tiszalöki elítéltek egy általános iskola karácsonyfájára készítettek díszeket, Szolnokon pedig a fogvatartottak a diákok rajzaiból varrtak plüssfigurákat az iskolásoknak.

A jó ügyességű zalaegerszegi és sopronkőhidai elítéltek a TÁMOP 5.6.3 projekt keretében egy gyermekvédelmi központ és egy kórház helyiségeit díszítették képekkel. A mélykúti fogvatartottak a dunaujvárosi József Attila Otthon lakóinak tartottak húsvéti műsort, a martonvásári diákotthon részére pedig a közép-dunántúli intézet színjátszó köre adott Mikulás-műsort.

Idén is folytatják

Balassagyarmaton nem apadt el az adakozási kedv: decemberben önkéntes adományozásba kezdtek, amelynek eredményeként január végén 126 elítélt 130 000 forintot adományozott a Dévai Szent Ferenc Alapítványnak. Két fogvatartott kezdeményezte a gyűjtést, mert felismerték, hogy náluk is vannak rosszabb helyzetben lévők, akik ráadásul gyermekek. *Böjte Csaba* ferences atya, az alapítvány vezetője januárban előadást tartott a börtönben a szeretetről, a megújulásról és az újratervezésről. Ekkor vette át a felajánlott pénzádományt és a személyi állomány által összegyűjtött játékokat, ruhákat.

A januári havazások **Kalocsa** városát is vastag hóréteggel lepték be, amelynek eltakarításában a Kalocsai Fegyház és Börtön férfi fogvatartottjai is kivették részüket. Először az intézet közvetlen környékét tisztították meg a rengeteg hótól, amelyet teherautóra lapátoltak. Ezután segítettek szabaddá tenni a bejárást a Kalocsai Járási Ügyészség épülete előtt is.

A **kecskeméti** börtön jóvátételi munkájának köszönhetően februárban Kecskemét ismét jelentős mennyiségű eldobált szeméttől „szabadult” meg. A szemétszedési munka oroszlánrészét huszonegy elítélt vállalta, hiszen ők gyűjtötték össze a fülöpszállási vasútvonal mentén felelőtlenül eldobált hulladékot. Az anya-gyermek körlet anyukái zsíros kenyeret és forró teát készítettek a serény munkásoknak.

Bűneikről meséltek tizenéveseknek Nyíregyházán

Három, Nyíregyházán fogva tartott férfi nézett farkasszemet tizenéves fiatalokkal a nyíregyházi Gyermekjóléti Központban, akiknek arról beszéltek, hogyan kerültek a rácsok mögé, miként dolgozták fel az ottlétet, és rokonaik, barátaik hogyan viszonyulnak hozzájuk. Az ittas vezető, az okirathamisító és a „tuti balhéban” lebukó elítéltek egyetértettek abban, hogy nem érdemes a kiskapukat keresni, a bűn szolgálatába állni, és azt, amit elkövettek, nem lehet meg nem történné tenni. Mindhárman úgy érzik, személyiségük ugyan nem változott, de az éleztzempléletük és hozzáállásuk más lett a rácsok mögött.

Foto: Kelel-Magyarország, Sipéki Péter

Reintegráció 2.0

Gombajó előadás Sopronkőhidán

Február 13-án első ízben lépett fel a fogvatartottakból szerveződött Zárkamara színjátszó csoport Sopronkőhidán. Unger Zsuzsanna művészeti vezetésével tizenhárom fogvatartott részvételével alakult meg a színjátszó csoport, és hamarosan megszületett az első előadás.

A „Gombajó” alapötlete az, hogy a mesék világából merítve, különböző hívószavak megadásával, közösen gondolkodva szülessen meg egy történet, amelyet színre lehet vinni.

A sopronkőhidai fellépés tanúsága szerint megtalálták a jó hívószavakat a közönség felé is.

Látásvizsgálat a győri börtönben

A fogvatartottak többségének fontos az egészsége megőrzése, egyre többen válnak meg például olyan káros szenvedélyüktől a börtönben, mint a dohányzás. Februárban a Vízus Magyarország Kft. szakemberei látogattak el a győri börtönbe, ahol több mint száz fogvatartott élt a lehetőséggel és vetette alá magát látásvizsgálatnak. A vizsgálattal a látásproblémák mellett még idejében felismerhetők az egyéb kezdődő egészségügyi problémák, mint például a cukorbetegség vagy a magas vérnyomás. A vizsgálat elvégzése után kiértékelik és személyre szabják az eredményeket, majd ha szükséges, el is készítik a szemüveget.

Az életmentő is újraélesztést tanult a győri börtönben

A Kézzelel a szívért, avagy kulcsold össze a kezed, Komárom! program ötletgazdája, *Kaszás Zsolt* a győri börtönben oktatott újraélesztést a fogvatartottaknak. Kaszás Zsolt két hónap alatt több mint ezer embernek tanította meg az újraélesztés és a defibrillátorhasználat alapjait. Az ötletgazda januárban a győri börtönben tartott oktató előadást. A tanfolyamon tizennyolcan vettek részt, az önként jelentkezők a gyakorlatban is kipróbálhatták a hallottakat.

Az egyik fogvatartott, *Péter*, aki tizenévesen a nyári szünetekben életmentőként dolgozott a győri szabadstrandon, egy mentéséről mesélt: – Szombat délután egy család fürdőzött az Aranyparton. Tizenegy év körüli kisfiuk felfújható csónakkal a víz közepe felé evezett, majd csobbanást hallottam. Láttam, hol merült el a vízben. Gyorsan beúsztam, és amikor sikerült megtalálnom a víz alatt, kihoztam a partra. Magánál volt, csak sok vizet nyelt. Egy évvel később egy hölgyet mentettem meg. Őt már sodorta lefelé a víz, majd hirtelen elkapta egy örvény. Odaúsztam és hagytam, hogy engem is elrántson a víz. Miközben vitt lefelé, láttam, hogy a hölgyet már kidobta, én nem sokkal mellette bukkantam fel a vízből. Ő ekkor már lebegett, de sikerült a partra húznom. Annyira elfáradtam, hogy elvesztettem az eszméletemet. Azt mesélték, elsőként rajtam akartak segíteni az odaérkezők – idézte fel a feledhetetlen történeteket. – Akkoriban még nem volt defibrillátor, most sok újdonságot hallottam – mondta az életmentő, de a társai is tanulságosnak, érdekesnek találták a tanfolyamon hallottakat. – Nem volt nehéz megtanulni, bár bevallom, a gyakorlás során egy kicsit izgultam. Remélem, nem lesz szükségem ezekre az ismeretekre az életben, de ha mégis, akkor már tudni fogom, mit kell csinálni – vallott tapasztalatairól egy másik fogvatartott.

Sárai Evelyn

Norvég vendégek a RÁCS FM szerkesztőségében

A Váci Fegyház és Börtönben működő börtönrádió híret messzire vitte a szél. Az Adj Hangot Egyesület ügyvezető igazgatója, *Hajdú Judit* szakpszichológus meghívására érkezett hazánkba az Oslóban

működő börtönrádió két munkatársa, *Mina* és *Martine*.

A szakmai délutánra a fogvatartottak és a vendégek is készültek. Az intézetben a munkát követően, a 15 órakor kezdődő rádiós foglalkozást megelőzően a vendégek megismerkedtek az

intézetrel, majd megismerkedtek egymással az oslói börtönrádió két segítőtje és a Rács FM szerkesztői. *Mina*, a norvég rádiózás ismert alakja, már több éve dolgozik börtönrádiósokkal, elsősorban azért, mert felismerve az elítéltekben rejlő kreativitást, a szakmára akarta őket tanítani. A Rács FM annyiban máris a norvégok előtt jár, hogy ott csupán heti egy alkalommal hallható az elítéltek műsora, amíg Vácon minden nap készül valami újdonság.

A nyelvi akadályok leküzdésében *Hajdú Judit*, az Adj Hangot Alapítvány munkatársa volt az elítéltek segítségére, de az angolul beszélő rabok is lehetőséget kaptak, hogy kérdéseiket feltegyék. Összességében nagyon elégedettek voltak a norvég vendégek a szerkesztőség munkájával, és ígéretük szerint a jövőben is figyelemmel kísérik munkásságukat. Természetesen a velük készített interjú is sugározza a RÁCS FM, amelyben norvégul és magyarul kívánnak kitartást és minden jót a hallgatóknak.

Jó reggelt, rabtársak!

Ugyancsak az Adj Hangot egyesület a mentora a februárban induló győri börtönrádióknak is. A szerkesztők saját zenés és beszélgetős műsorokkal készülnek. A műsorterv szerint lesz börtönninfó, lesz Reggeli tripla, valamint lesznek vallási és kulturális témájú beszélgetések. Az utóbbi kitalálójának, *Vincének* már Fótón is volt kiállítása, ahol egyik képét *Göncz Árpád* felesége vette meg. A mélyen vallásos *Attila* pedig *Várszegi Asztrik* pannonhalmi főpapáttal készíthetett interjúját a börtön Adventi beszélgetések című programján. – Életem első interjúja mély víz volt, ott ült a főpapát úr, az ajtóban állt a parancsnok úr, a börtönlelkész, mellettem a nevelőtiszt.

A főpapát nagyon készséges volt és sok időt szánt ránk – mesélte. *Várszegi Asztrik* például arról beszélt, hogy a szabadulók visszailleszkedéséhez szükség volna egy zsilipelő intézményre, hogy amíg a család nélkül álló volt elítélteknek nincs hová menniük, addig befogadást nyerjenek, s ne a börtönbe vezessen vissza az útjuk. *Gyula*, a rádió egyik főszerkesztője arról beszélt, hogy a rácsok mögött nagyon kevés különbség van a szerda és a vasárnap között, kis eltérésekkel egymást követi az ébresztő, a reggeli, a délelőtti program, az ebéd, a délutáni program, a vacsora és az alvás. – Óra nélkül tudjuk az időt, ha nem vigyázunk, minden cselekvés automatizálódik, a gondolkodási képesség lecsökken, nem foglalkozik az ember azzal, hogy hogyan oldjon meg valamit. Sodródunk a napokkal, akár a hónapokkal is, és azon kapja magát az ember, hogy eltelt egy év. Miközben rengeteg minden történt odakint, itt bent nem tudok visszaemlékezni, mi volt fél évvel vagy két hónappal ezelőtt, mert nincs mihez kötni az időt. Sokszor nem találok a szavakat és nem gondolkodom – vallja a kábítószeres ügy miatt elítélt 28 éves, egyetemet végzett pénzügyi szakember. – A rádiózásban találtam meg azt, ami új, ami itt is valódi kihívást jelent és segít, hogy megőrizzem azt, aki voltam.

Laczó Balázs Kisalföldben megjelent cikke nyomán

Fotó: Bertleff András

Hessz FM – a női fogvatartottakat is „jogában áll hallgatni”!

Az Adj Hangot Egyesület segítségével hamarosan a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet Gyorskocsi utcai objektumában is elindul a börtönrádió, Hessz FM néven. Női fogvatartottak készítik majd a műsorokat, akiknek képzése, felkészítése már zajlik, és várhatóan áprilisban kezdik meg a rádiózást. Pszichológusok, újságírók és segítő szakemberek készítik fel a fogvatartottakat a stúdióban folyó munkákra: a műsorok háttéranyagainak tervezésére, szerkesztésére, a hanganyagok vágására. A sugárzás zárláncú, csak az intézetben tartózkodó fogvatartottak számára lesz elérhető. A Hessz FM lesz az első nők által üzemeltetett börtönrádió, a rádió neve pedig a börtönzsargonban a zárkaajtókon lévő kis ablakra utal.

Miért ők vannak itt, és miért nem én?

– Ferenc pápa szerint neki is börtönben lenne a helye

Ferenc pápa már eddig is többször meghökkentette a hívőket és a nem hívőket egyaránt. A pozíció és a hatalom védelmezése helyett erős mondatokkal áll ki a gyengék és a „bűnösök” mellett. Most megjelenő Name of God is Mercy (Kegyelem az Isten neve) című művében arról beszél, hogy olyan súlyos bűnök terhelik, amelyek miatt neki is börtönben lenne a helye. Egy, a könyve kapcsán adott interjújának börtönlátogatásairól szóló részében pedig úgy fogalmaz, ha nem lenne pap, akkor bűnözővé vált volna. – Ahányszor belépek egy börtön kapuján, azt kérdem magamtól: Miért ők vannak itt, és miért nem én? Nekem kellene itt lennem, mert megérdemlem. Én is elkövettem volna azt, amit ők, semmiképp nem vagyok jobb náluk. A pápa tavaly az egyik philadelphiai börtönben látogatta meg a fogvatartottakat, ahol azzal szembesült, hogy sokan csak azért vannak rácsok mögött, mert nincs pénzük letenni az óvadékot. Ferenc akkor nagyon felháborodott az ott látottakon, és már akkor is azt a kérdést tette föl az argentin La Voz del Pueblo újságírójának, hogy „Isten hogy engedhette meg azt, hogy én ne legyek itt közöttük”? Ferenc azt is hangoztatja új könyvében, hogy a katolikus egyháznak sokkal megértőbbnek, elfogadóbbnak kellene lennie a homoszexuálisokkal és a bevándorlókval szemben is. Ferenc pápát nem véletlenül tartják különös figurának. Már érsekként sem tartott autót, noha pozíciója miatt járt volna neki, inkább metróval és busszal járt. Nem varratott magának új öltözetet sem, hanem elődje ruháját hordta. Szereti az operát és a focit, kedvenc csapata a San Lorenzo.

Sírtak a rabok. Februárban a mexikói Ciudad Juárez egyik börtönébe látogatott el a pápa, aki szerint a szabadság elvesztése lehet a legnehezebb sors. Arra kérte a rabokat, hogy osszák meg a velük történeteket a hozzájuk közelállókval, így segítsék megszakítani az erőszak és a bűn láncolatát. A pápa szavai heves érzelmeket váltottak ki a fogvatartottakból, egyes elítéltek könnyekkel küszködtek.

Országos bibliaismereti vetélkedő

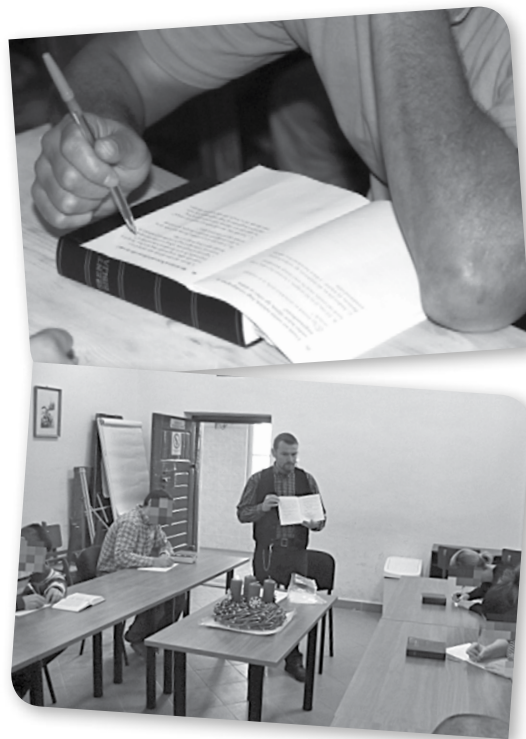
Év végén immár nyolcadik alkalommal rendezték meg a bibliaismereti vetélkedőt, amellyel a Magyar Testvéri Börtöntársaság és a Börtönlelkészek Magyarországi Szervezete Isten igéjére hívja fel a fogvatartottak figyelmét. Ezúttal az ószövetségi Józsué könyvén és az újszövetségi Lukács evangéliumon alapult a megmérettetés. A versenyen országszerte közel ezer fogvatartott vett részt, sőt, idén határainkon kívüli, magyarlakta területeken fogva tartottak is töltöttek ki tesztek.

Szekszárdon a feladatsort kitöltők között voltak nők és férfiak, „előzetesek” és jogerős ítéletüket töltők, dolgozók és „nem dolgozó” körletről érkezők. A Református Börtönmisszió jóvoltából az első három helyezett könyvjutalomban részesült.

Balassagyarmaton az első öt helyezettnek adott át könyvjutalmat és oklevelet az intézet parancsnoka. Itt indultak a legtöbben, negyvenhatan ragadtak tollat és Bibliát a teszt kitöltéséhez.

Zalaegerszeg is csatlakozott a programhoz. Szorgalmasan töltögették a feladatlapokat, több hétig készültek a vetélkedőre egyénileg vagy kiscsoportos foglalkozásokon, és ez az eredményeken is meglátszott.

Nyíregyházán harmincnyegen vetélkedtek abban, hogy ki ismeri jobban a Szentírást. *Lippai Csaba* börtönlelkész is a Bibliából kölcsönözte a verseny jelentőségének összefoglalását: „Ne igazodjatok a világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek, mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.”

Börtöncursillo Tiszalökön

Sátoraljaújhely, Márianosztra és Vác mellett Tiszalökön is csatlakozott a keresztyén alapokon nyugvó lelki gyakorlathoz. Decemberben négy napon át tizenöt fogvatartott, valamint civil és egyházi segítők töltötték együtt napjaikat szigorú szabályok és ütemezett napirend mellett. Az APAC-részleg és a cursillo újította keresztyén gondolkodásmód sok tekintetben hasonló egymáshoz. A tizenöt fogvatartotthoz erre az időszakra tizenöt előadó és segítő „költözött” be. A korai ébresztő után reggeli ima, mise és misemagyarázat következett. Napközben kiscsoportos beszélgetések zajlottak, közös ebéddel, előadásokkal, imádkozásokkal egészen vacsoráig. A lelki tanfolyam lezárása az ünnepi mise volt, amelyen a fogvatartottak hozzátartozói is részt vehettek.

Ökumenikus imahét

Több mint egy évszázada „Ökumenikus imahét a Krisztus-hívők egységéért” címmel rendezik meg januárban világszerte azt a programsorozatot, amelynek célja a kereszténység egységének, közös küldetésének a kifejezése. Ekkor a különböző keresztény egyházak közösségei felkeresik egymás templomait és együtt imádkoznak a közös értékek képviseléséért. Az imahét eseményeihez négy intézet csatlakozott.

A Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet III. objektumának kápolnájában tartott istentiszteleten a Római Katolikus Egyház képviselőjében *Stift Zoltán* atya, a Magyarországi Evangélikus Egyház képviselőjében pedig *Varsányi Ferenc* lelkész volt jelen, aki elmondta: hite szerint Isten minden ember számára biztosítja a tiszta lappal történő újrakezdés lehetőségét, így a fogvatartottak életében is eljöhét a pillanat, amikor mindazt, amit elrontottak hátrahagynak, tiszta folytatása lehet az életüknek.

A miskolci börtönkápolnában *Kónya Ákos* református lelkész és *Lipták Pál* görög katolikus börtönlelkész hirdetett igét. Prédikációjukban a nehéz helyzetből való szabadulás lehetőségét és az egymásra való odafigyelést hangsúlyozták.

Szekszárdon *Kaszó Gyula* börtönlelkész vezetésével énekek és imádságok kíséretében tanulmányozták az igét: „Arra hívtunk, hogy az Úr nagy tetteit hirdessük. Urunk olyan nagyra méltat bennünket, hogy feladatot bíz ránk. Hivatásunk van!”

A debreceni börtönben megtartott istentiszteleten szentbeszédet mondott *Szaplonczay Gergely* káplán, és igét hirdetett *Mészáros Barna* református börtönlelkész, aki e szavakkal zárta az istentiszteletet: „Éljünk Isten igéje által, legyünk só és világosság a világ és az emberek életében!”

Boldogító igen a rács mögött

Menyasszonyok várokoznak az észak-mexikói Ciudad Juarez börtönének beléptetőkapujánál. A mexikói törvények is engedélyezik a fogvatartottaknak, hogy a börtönön belül megházasodhassanak.

Fotó:

<http://www.nlcafe.hu/foto/20160211/borton-eskuvo/>

Országos Műveltségi Vetélkedő második évfolyam

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága Fogvatartási Ügyek Szolgálatára még 2014-ben hirdette meg az „Aktív hétköznapok” című pályázatot, amelyre az Állampisztasági Országos Büntetés-végrehajtási Intézet munkatársai az Országos Műveltségi Vetélkedő nyertes ötletével pályáztak. A sikeres első hat forduló után most útnak indul a kvízzjáték második „évada” is. (A tavalyi eredmények lapunk 2. oldalán olvashatóak.)

Aki kedvet érez a vetélkedőben való részvételhez, válaszolja meg a feladatsorokat, majd a válaszokat névvel, nyilvántartási számmal és intézetének megjelölésével adja le reintegrációs tisztjének. Minden helyes válasz egy pontot ér, így egy feladatsor helyes kitöltésével maximum tíz pont érhető el. A játékban való részvételnek nem feltétele, hogy a játékosok minden tesztort kitöltsenek, illetve minden kérdést megválaszoljanak. Az első helyezést az összesítést követően a legtöbb pontot elérő fogvatartott nyeri el. Az első három helyezett oklevélben részesül, és a nyereségylistán értékes tárgyjutalmak is szerepelnek. A legaktívabb intézetek is tárgyjutalomban részesülnek. Az első helyezett emellett megnyeri intézetének a vetélkedő vándorkupáját.

A megfejtések leadási határideje: **2016. március 31.**
A feladatsor helyes válaszait a következő lapszámunkban közöljük.

Mindenkinek jó szórakozást és eredményes munkát kívánunk az első tesztort kitöltéséhez!

II. Országos Műveltségi Vetélkedő, első feladatsor

1. Milyen néven ismert a jeruzsálemi templom nyugati fala?
A: Siratófal
B: Zarándokok helye
C: Megbocsátás
D: Siratóhely
2. Melyik színészünk élte le élete nagy részét Argentínában?
A: Páger Antal
B: Alfonzó
C: Kabos Gyula
D: Jávor Pál
3. Melyik országban található a Jungfrau-csúcs?
A: Svájcban
B: Kínában
C: Japánban
D: Franciaországban
4. Milyen madár látható Pápua Új-Guinea zászlaján?
A: emu
B: kolibri
C: pacsirta
D: paradicsommadár
5. Milyen származású volt Edgar Degas festőművész?
A: angol
B: francia
C: olasz
D: portugál
6. Ki alapította a cserkészmozgalmat?
A: Lord Robert Baden-Powell of Gilwell
B: Ernest Thompson Seton
C: Calvin Coolidge
D: Jones Scout
7. Melyik USA-elnököt gyilkolta meg John Wilkes Booth segédszínész?
A: John F. Kennedy
B: Abraham Lincoln
C: Henry Harrison
D: John Tyler
8. Hol tárgyalták a náci főbűnösök perét?
A: Strasbourg
B: Nürnberg
C: Koppenhága
D: Helsinki
9. Mit mért meg elsőként Olaf Römer 1976-ban?
A: a higany súlyát
B: a fénysebességet
C: a légtömeget
D: a Jupiter keringésének sebességét
10. Ki álmodta meg a benzolmolekula képletét?
A: Albert Einstein
B: Friedrich August Kekulé
C: Perkin
D: Faraday